

Dabas aizsardzības pārvalde

PIERĪGAS REĢIONĀLĀ ADMINISTRĀCIJA
„Meža māja”, Jūrmala, LV-2012, tālr. 67 730 078, e-pasts: pieriga@daba.gov.lv, www.daba.gov.lv

26.10.2023

Jūrmalā

Lēmums Nr. 3.23.3/941/2023-N10
par atļaujas izsniegšanu trīs dižkoku nociršanai (novākšanai)
un divu spožās skudras dzīvotņu pārvietošanai
īpašumā “Autoceļš V15”, Mārupē, Mārupes pagastā, Mārupes novadā
(kadastra apzīmējums: 80760030498)

Adresāts (iesniedzējs):

Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Latvijas Valsts ceļi” Rīgas reģionālā nodaļa,
reģ. Nr.40003344207
nosūtīšanai e-adresē un riga@lvceļi.lv

Informācijai:

Mārupes novada pašvaldības Īpašumu pārvalde
nosūtīšanai e-adresē

Iesniedzēja prasījums:

Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – Pārvalde) Pierīgas reģionālā administrācija (turpmāk – Administrācija) 13.07.2023. saņēma valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Latvijas Valsts ceļi” Rīgas reģionālās nodaļas, reģ. Nr.40003344207 (turpmāk – Iesniedzēja) 12.07.2023. iesniegumu un pavadvēstuli Nr. 43/11966 (turpmāk – Iesniegums) ar lūgumu atkārtoti izvērtēt trīs koku, kas ir sasnieguši valsts aizsargājamo koku – dižkoku statusu, ciršanu krustojuma pārbūvei (paplašināšanai) īpašumā “Autoceļš V15”, kadastra Nr. 80760060119, zemes vienības kadastra apzīmējums 80760030498, Mārupē, Mārupes pagastā, Mārupes novadā (turpmāk – Īpašums). Kā koku ciršanas pamatojums ir norādīts, ka Īpašumā Kantora ielas un Lielās ielas krustojums (turpmāk – Krustojums) atrodas Mārupes novada teritorijā, tajā regulāri notiek satiksmes negadījumi. Esošā satiksmes organizācija Krustojumā nevar nodrošināt drošu tā lietošanu visiem satiksmes dalībniekiem. Būvniecības iecerē satiksmes kustības drošības nodrošināšanai paredzēts pārbūvēt esošo Krustojumu, aprīkojot to ar luksoforiem, kā arī paplašinot un izveidojot papildu nogriešanās joslas. Savukārt cita Krustojuma pārbūves risinājuma izvēle, piemēram, rotācijas apļa izbūve, arī paredzētu koku ciršanu un skartu vairāku nekustamo īpašumu piespiedu atsavināšanu, kas projekta realizāciju pagarinātu par vairākiem gadiem.

Pirms tam Administrācija 22.05.2023. saņēma 20.05.2023. Iesniedzēja iesniegumu Nr.43/8603 ar pielikumiem, kurā tika lūgts izsniegt atļauju trīs aizsargājamo koku –

melnalkšņu ciršanai Īpašumā, uz kuru Administrācija 16.06.2023. pieņēma lēmumu Nr.3.23.3/559/2023-N10 par atļaujas neizsniegšanu dižkoku ciršanai (novākšanai) Īpašumā. Lēmumā kā atteikuma pamatojums minēts apstākļi, ka, tā kā dižkoki nav uzskatāmi par bīstamiem, nav pamata pieņemt lēmumu par koku nociršanu, lai veiktu satiksmes drošības uzlabošanu Krustojumā, to paplašinot un izveidojot papildu nogriešanās joslas. Norādām, ka lēmuma Nr.3.23.3/559/2023-N10 pieņemšanas brīdī Ministru kabineta 16.03.2010. noteikumu Nr. 264 "[Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi](#)" (turpmāk – MK noteikumi Nr. 264) 46. punkta redakcija bija tāda, ka nepastāvēja apstākļi, kas ļautu Administrācijai pieņemt lēmumu par šo dižkoku nozāģēšanu.

Izvērtētā dokumentācija:

1. Valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Latvijas Valsts ceļi" Rīgas reģionālās nodaļas 12.07.2023. pavadvēstule Nr. 4.3/11966 un iesniegums aizsargājamo koku ciršanai;
2. Skaidrojošs apraksts un SIA "Projekts EAE" izpētes projekts "Satiksmes drošības uzlabošana valsts vietējās nozīmes autoceļa V15 Rīgas robeža-Silnieki-Puķulejas (Kantora iela) un Lielās ielas krustojumā";
3. Krustojuma trases un satiksmes organizācijas plāns;
4. Valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Latvijas Valsts ceļi" Rīgas reģionālās nodaļas 20.05.2023. pavadvēstule Nr. 4.3/8603 un iesniegums aizsargājamo koku ciršanai;
5. Administrācijas 16.06.2023. lēmums Nr. 3.23.3/559/2023-N10 par atļaujas neizsniegšanu dižkoku ciršanai (novākšanai) valsts vietējā autoceļa V15 R Rīgas robeža – Silnieki – Puķulejas (Kantora iela) un Lielās ielas krustojumā Mārupē, Mārupes pagastā, Mārupes novadā;
6. Zemesgrāmatu apliecība;
7. Valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Latvijas Valsts ceļi" 14.09.2023. pavadvēstule Nr. 4.3/16090 ar SIA "LABIE KOKI eksperti" 25.08.2023. atzinumu un 3 pielikumiem par plānotās būvniecības ietekmi uz dižkokiem Īpašumā;
8. Administrācijas 06.10.2023. vēstule Nr. 1.6.1/6213/2023-N SIA "LABIE KOKI eksperti" par papildus informācijas sniegšanu;
9. SIA "LABIE KOKI eksperti" 11.10.2023. papildinājums 25.08.2023. atzinumam.

Dalībnieku viedokļi un argumenti:

1. Ar Ministru kabineta 27.06.2023. noteikumiem Nr. 338 "Grozījumi Ministru kabineta 16.03.2010. noteikumos Nr.264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"" tika veiktas izmaiņas MK noteikumu Nr.264 46. punktā, attiecīgi Iesniedzēja 12.07.2023. iesnieguma saņemšanas laikā bija mainījušies tiesiskie apstākļi, pie kuriem no jauna vērtējams Iesniedzēja lūgums.
2. Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 64. panta otro daļu, Administrācija ar 12.08.2023. vēstuli Nr.3.23.3/714/2023-N10 informēja Iesniedzēju par Iesnieguma izskatīšanas termiņa pagarināšanu līdz 01.11.2023., lai saņemtu sertificēta kokkopja (arborista) rakstisku atzinumu par trīs dižkoku stāvokli Īpašumā.
3. Iesniedzējs 14.09.2023. ar pavadvēstuli Nr. 4.3/16090 iesniedza kā papildus dokumentus SIA "LABIE KOKI eksperti" 25.08.2023. atzinumu ar pielikumiem par plānotās būvniecības ietekmi uz dižkokiem Īpašumā.

4. Izvērtējot SIA "LABIE KOKI eksperti" sagatavoto atzinumu, no tā netika gūts apstiprinājums par to, vai nepieciešamības gadījumā ir iespējams veikt dižkoku pārstādīšanu, par ko tika lūgts precizējums ar 06.10.2023. vēstuli Nr.1.6.1/6213/2023-N. Precizējums sniegts 11.10.2023.
5. Iesniedzējas viedoklis un argumentācija nepieciešamībai nocirst trīs dižkokus minēta Iesniegumā, tostarp Iesniedzēja norāda uz šādām sociālekonomiskām un sabiedrības drošības interesēm, kā arī izvērtētajām alternatīvām un to īstenošanas neiespējamību:
 - a. (...) *autoceļa V15 Rīgas robeža – Silnieki – Puķulejas (Kantora iela) un Lielās ielas krustojums (turpmāk – krustojums) atrodas Mārupes novada teritorijā. Krustojumā regulāri notiek satiksmes negadījumi, esošā satiksmes organizācija krustojumā nevar nodrošināt drošu tā lietošanu visiem satiksmes dalībniekiem. Būvniecības iecerē satiksmes kustības drošības nodrošināšanai paredzēts pārbūvēt esošo krustojumu, aprīkojot to ar luksoforiem, kā arī paplašinot un izveidojot papildu nogriešanās joslas. Krustojuma paplašināšanai nepieciešama 3 koku, kas ir sasnieguši valsts aizsargājamo koku – dižkoku statusu, ciršana. Jāatzīmē, ka cita krustojuma pārbūves risinājuma izvēle, piemēram, rotācijas apļa izbūve arī paredzētu koku ciršanu un skartu vairāku nekustamo īpašumu piespiedu atsavināšanu, kas projekta realizāciju pagarinātu par vairākiem gadiem.*
 - b. (...) *Diennaktī krustojumu šķērso 8000-10000 automašīnas pa Kantora ielu un 5000 – 8000 automašīnas pa Lielo ielu. Ņemot vērā augsto satiksmes intensitāti, papildu joslu izveide ir būtiska krustojuma caurlaides spējas nodrošināšanai pēc tā aprīkošanas ar luksoforiem. Paredzot ar luksoforiem regulētu krustojumu bez papildu joslām, krustojuma caurlaides spēja neatbilst transportlīdzekļu satiksmes intensitātei. Palielinoties gaidīšanas laikam un veidojoties sastrēgumiem, autovadītāji meklēs alternatīvus maršrūtus un, iespējams, izmantos blakus esošās ielas, kas nav piemērotas "tranzītsatikmei" (kas ir norādīts arī Izpētes projektā). Nav pieļaujama situācija, ka caur dzīvojamo zonu tiek apbraukts krustojums, radot apdraudējumu apkārtējo māju iedzīvotājiem.*
6. Papildus alternatīvu izvērtējums un Krustojuma pārbūves nepieciešamība no sabiedrības drošības viedokļa analizēta SIA "Projekts EAE" izpētes projektā, kurā norādīts:
 - a. (...) *Gan uz Kantora ielas, gan uz Lielās ielas katru gadu ļoti strauji pieaug intensitāte. Mārupe ļoti intensīvi tiek apbūvēta. Patreiz luksoforu izbūve būtiski palielinās satiksmes drošību Kantora un Lielās ielas krustojumā, taču pasliktinās vietējo iedzīvotāju dzīves kvalitāti, jo maksimumstundās radīsies sastrēgumi.*
 - b. (...) *rekomendējam pārbūvēt gan Kantora ielu, gan Lielo ielu uz četru joslu brauktuviem (divas joslas katrā virzienā), izmantojot normālprofilu NP 16, jo pēc būtības Lielās un Kantoru ielas krustojums ir divu Mārupes maģistrāļu 112 Satiksmes drošības uzlabošana valsts vietējās nozīmes autoceļa V15 Rīgas robeža-Silnieki-Puķulejas (Kantora iela) un Lielās ielas krustojumā krustpunkts. Šāds autoceļa platums sadalīs intensitātes un neradīs sastrēgumus maksimumstundās. Izbūvējot divas joslas katrā virzienā uz abām ielām varētu atļaut veikt kreisos manevrus.*

- c. *Alternatīvs risinājums vietējo iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanai būtu novirzīt galvenās transporta plūsmas no Kantora ielas un Lielās ielas uz citām Mārupes ielām, taču tas būtu ļoti sarežģīti, jo Mārupē lielākā daļa no ielām ir dzīvojamās zonas vai arī tām ir noteikti citi ātruma ierobežojumi. Tā kā Kantora iela un Lielā iela jau tagad Mārupē kalpo galveno transporta plūsmu aizvadīšanai, tad atbilstošāks risinājums būtu paplašināt abas ielas un atstāt tās kā ielas galveno transporta plūsmu aizvadīšanai.*
 - d. (...) *Pēc Valsts policijas izdotajiem datiem Lielās ielas un Kantora ielas (a/c V15) krustojumā notikuši 22 CSNg laika posmā no 2015. gada līdz 2019. gada 16. augustam.*
 - e. (...) *Krustojumā regulāri notiek satiksmes negadījumi, nav reģistrēti negadījumi ar bojā gājušiem satiksmes dalībniekiem. Krustojums nav regulējams ar luksoforiem, un tajā ir atļauti visi iespējamie manevri. Rīta un pēcpusdienas stundās krustojumu intensīvi šķērso skolēni, jo tuvumā atrodas Mārupes vidusskola. Uz Kantora ielas ir ierīkota gājēju pāreja, taču novērojumi liecina, ka autovadītāji bieži vien to nerespektē. Kopumā ņemot, esošā satiksmes organizācija krustojumā nevar nodrošināt drošu tā lietošanu visiem satiksmes dalībniekiem.*
7. SIA "LABIE KOKI eksperti" atzinumā (turpmāk – Atzinums) kompleksi izvērtēta trīs valsts nozīmes dižkoku – melnalkšņu vitalitāte, plānotās būvniecības ietekme, kā arī rekomendējamie darbi. Visi trīs dižkoki ir raksturoti kā "Ļoti vērtīgi", ar vidēju vitalitāti un vāju fizisko stāvokli. Tie nav uzskatāmi par bīstamiem, jo bīstamību iespējams novērst, tos sakopjot. Ņemot vērā to, ka lēmuma pieņemšanas procesā nepieciešams izvērtēt dažādas alternatīvas, tai skaitā noskaidrot, vai ir iespējama dižkoku pārstādīšana, pēc Pārvaldes lūguma SIA "LABIE KOKI eksperti" ir precizējuši Atzinumu (11.10.2023. papildinājums 25.08.2023. atzinumam), kurā norādīts: "Ja paredzētos risinājumus nav iespējams mainīt, tad pie projektētā risinājuma kokus Nr. 80572, 80573, 80575 (melnalkšņus) nav iespējams saglabāt; Ņemot vērā esošo situāciju un koku sugu, kokus pārstādīt neiesakām. Pēc veiktā novērtējuma 2023. gada 9. jūlijā koku fiziskais stāvoklis (FSN) vērtējams ar 5, kas nozīmē, ka kokiem ir vājš fiziskais stāvoklis, tie ir mehāniski bojāti ar samazinātu vitalitāti, lai tos pārstādītu. Ņemot vērā koku sugas raksturīgos augšanas apstākļus, kokam nepieciešams liels mitruma daudzums. Koku suga ir jutīga pret mainīgām gruntsūdeņu līmeņu svārstībām, līdz ar to, pārstādīšana var būt ļoti problemātiska. Esošajā situācijā koki atrodas tuvu asfaltētai brauktuvei, tos pārstādot kokiem tiktu bojāta sakņu sistēma. Papildus nepieciešams ņemt vērā koku apkārtmērus un faktu, ka koki ir valsts nozīmes dižkoki. Ņemot vērā uzskaitītos faktorus nav iespējams nodrošināt pilnvērtīgu turpmāku koku attīstību, tos pārstādot."
8. Viens no dižkokiem un tam blakus esošais koks Atzinumā ir novērtēti kā ekoloģiski vērtīgi, jo šo koku sakņu kakla zonā novērojama īpaši aizsargājamā kukaiņu suga – spožā skudra *Lasius fuliginosus*.

Faktu konstatējums, izvērtējums un lēmuma pamatojums:

1. Atbilstoši Valsts zemes dienesta Kadastra informācijas sistēmas datiem (skatīts 26.05.2023.) īpašuma "Autoceļš V15", kadastra Nr. 80760060119, zemes vienības kadastra apzīmējums 80760030498, Mārupē, Mārupes pagastā, Mārupes novadā īpašnieks ir Satiksmes

ministrija un valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Latvijas Valsts ceļi”.

2. Iesniegumā norādītie koki ir melnalkšņi *Alnus glutinosa* ar stumbra apkārtmēriem 1,30m augstumā no sakņu kakla 2,56m, 2,77m un 2,57m, kas atbilstoši MK noteikumu Nr. 264 2. pielikuma 48. punktam ir sasnieguši aizsargājamā koka izmērus (melnalksnis – 2,5m) un tie ir valsts nozīmes aizsargājami koki – dižkoki (turpmāk – Dižkoki). Apsekošanas laikā konstatēts, ka Dižkoku augšanas vieta ir pilsētas teritorijā, tiešā valsts vietējās nozīmes autoceļa V15 Rīgas robeža-Silnieki-Puķulejas (Kantora iela) tuvumā, daļēji novadgrāvja nogāzē.

3. Dižkoki ir reģistrēti [dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols” īpaši aizsargājamo dabas teritoriju valsts reģistrā](#):

3.1. melnalksnis ar stumbra apkārtmēru 1,30m augstumā no koka sakņu kakla 2,56m (augšanas vietas koordinātas LKS 1992 TM sistēmā: x 308234, y 501851, dižkoka un tā dabas pieminekļa teritorijas ID numuri 1072541, 21777);

3.2. melnalksnis ar stumbra apkārtmēru 1,30m augstumā no koka sakņu kakla 2,77m (augšanas vietas koordinātas LKS 1992 TM sistēmā: x 308246, y 501944, dižkoka un tā dabas pieminekļa teritorijas ID numuri 1072543, 21779);

3.3. melnalksnis ar stumbra apkārtmēru 1,30m augstumā no koka sakņu kakla 2,57m (augšanas vietas koordinātas LKS 1992 TM sistēmā: x 308252, y 501988, dižkoka un tā dabas pieminekļa teritorijas ID numuri 1072545, 21851).

4. Saskaņā ar [likuma “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”](#) 6. pantu aizsargājami koki ir dabas pieminekļi, kam ir zinātniska, kultūrvēsturiska, estētiska vai ekoloģiska vērtība.

5. Atzinumā Dižkokā ar stumbra apkārtmēru 1,30m augstumā no sakņu kakla 2,57m un tam blakus esošā melnalksnī ar stumbra apkārtmēru 1,30m augstuma no sakņu kakla 2,23m ir konstatētas īpaši aizsargājamas sugas – spožās skudras *Lasius fuliginosus* dzīvotnes pazīmes un to klātbūtne.

No visa iepriekš minētā secināms, ka Administrācijai jāvērtē un jālemj gan par Dižkoku nociršanu, gan par koku, kas ir īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnes, nociršanu.

Izvērtējot nepieciešamību nocirst kokus, kas vienlaikus ir īpaši aizsargāmas sugas dzīvotne, secināms, ka:

1. Saskaņā ar Ministru kabineta 14.11.2000. noteikumu Nr. 396 “[Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu](#)” 1. pielikuma 5.89. apakšpunktu spožā skudra *Lasius fuliginosus* ir iekļauta īpaši aizsargājamo bezmugurkaulnieku sugu sarakstā. [Sugu un biotopu aizsardzības likuma](#) 11. panta 1. un 2. punkts nosaka, ka attiecībā uz īpaši aizsargājamo sugu dzīvniekiem visās to attīstības stadijās ir aizliegta jebkura mērķtiecīga ķeršana vai nogalināšana, kā arī apzināta traucēšana un dzīvotņu postīšana. Šajā situācijā melnalkšņi, ko plāno nozāgēt, lai veiktu Krustojuma pārbūvi, ir īpaši aizsargājamas sugas dzīvotne.
2. Sugu un biotopu aizsardzības likuma 14.panta pirmās daļas 3. punkts paredz, ka īpaši aizsargājamo sugu individuus atļauts iegūt vai traucēt izņēmuma gadījumā, ja nav pieņemamas alternatīvas un tas nekaitē attiecīgo populāciju labvēlīgai aizsardzībai to dabiskajā izplatības areālā, lai nodrošinātu sabiedrības veselības

aizsardzības, drošības vai citas sevišķi svarīgas intereses, arī sociāla vai ekonomiska rakstura intereses, un videi primāri svarīgas labvēlīgas izmaiņas. Šī likuma 14. panta ceturrtā daļa nosaka, ka Pārvalde izvērtē šī panta pirmajā daļā minētā izņēmuma piemērošanas iespēju un lemj par izmantojamajām metodēm, laika un vietas apstākļiem, kādos piemērojams izņēmums, un nepieciešamajiem uzraudzības pasākumiem.

3. Sugu un biotopu aizsardzības likuma 13. pants nosaka, ka, iegūstot īpaši aizsargājamās sugas indivīdus, jānodrošina labvēlīga šīs sugas aizsardzība un jāievēro šajā likumā noteiktie iegūšanas noteikumi. Nemedījamo sugu indivīdu iegūšanai nepieciešama ikreizēja Pārvaldes atļauja. Ministru kabineta 21.12.2010. noteikumi Nr. 1165 "[Kārtība, kādā izsniedz atļaujas nemedījamo sugu indivīdu iegūšanai, ievieš Latvijas dabai neraksturīgas savvaļas sugas \(introdukcija\) un atjauno sugu populāciju dabā \(reintrodukcija\)](#)" (turpmāk – Noteikumi Nr.1165) nosaka nemedājamo un īpaši aizsargājamo sugu indivīdu iegūšanas atļauju izsniegšanas kārtību.
4. Spožā skudra Latvijā ir salīdzinoši plaši izplatīta (šobrīd zināmas un reģistrētas vairāk nekā 1000 atradnes), un tās ligzdas (pūžņi) ir konstatētas dažādos dabiskos (mežos, purvos, zālajos) un antropogēnas izcelsmes biotopos (pilsētās, ciemos, viensētās u.c.), kur ligzdas atrastas dažādu sugu koku dobumos vai zem to saknēm, kā arī pie ēkām un nokaltušu koku stubeņos. Atbilstoši ekspertu vērtējumam vitālas ligzdas turpina pastāvēt arī vietās, kur notikušas būtiskas vides apstākļu izmaiņas (piemēram, veikta koku ciršana, uzsākta pļaušana, ierīkoti infrastruktūras objekti u.tml.), kā arī konstatēta apdzīvoto koku maiņa. Ņemot vērā iepriekš minēto, Pārvaldes ieskatā spožās skudras aizsardzības stāvoklis Latvijā ir vērtējams kā labvēlīgs. Uz spožās skudras populācijas labvēlīgu aizsardzības stāvokli norāda arī veiktais izvērtējums LIFE projekta¹ ietvaros, kur pēc IUCN kritērijiem spožā skudra novērtēta kā "vulnerable" jeb "nav apdraudēta" suga.
5. Iesniegums nav iesniegts atbilstoši Noteikumu Nr.1165 2.punktam, taču tajā ir visa nepieciešamā informācija, lai izvērtētu atļaujas izsniegšanas nepieciešamību un lietderību. Pārvalde nav konstatējusi 5.punktā minētos apstākļus nemedājamo sugu indivīdu iegūšanas atļaujas neizsniegšanai.
6. Ņemot vērā to, ka Krustojuma pārbūvei ir izvērtēti citi alternatīvi risinājumi (to realizēšana efektīvi nemazinās sabiedrības drošības riskus), kā arī lai nodrošinātu sabiedrības sociāla vai ekonomiska rakstura intereses un sabiedrības drošības nolūkos, saskaņā ar Sugu un biotopu aizsardzības likumu pastāv apstākļi, kas pieļauj divu spožās skudras dzīvotņu (attiecīgi viena dižkoka un viena koka) iznīcināšanu. Attiecībā uz koku ciršanu, ko apdzīvo spožā skudra, labākais risinājums ir augsto celmu atstāšana, kas ļauj skudru pūžņim vēl kādu laiku mitināties kokā, bet pēc tam dabiski migrēt uz tuvāko pieejamo piemēroto dzīvotni. Situācijā, ja tuvākā apkārtnē nav piemērotu dzīvotņu (t.i. liels skaits pieaugušu koku), uz kurām šī aizsargājamā suga varētu pārcelties saviem spēkiem, vērtējami citi alternatīvi, negatīvo ietekmi mazinošie pasākumi. Esošā prakse liecina, ka nozāģējot koku, kas ir spožās skudras dzīvotne, atbilstošā augstumā (tiek saglabāts

¹ <https://sarkanagramata.lv/jaunumi/materiali-no-publiskajiem-seminariem-11-10-23-12-10-23/>

stumbenis ~2-4 m augstumā), un izrokot celmu kopā ar sakņu sistēmu, to iespējams pārvietot uz citu atbilstošu biotopu, tādējādi pārvietojot arī skudru koloniju. Līdzīgu, iepriekš veiktu darbību rezultātu monitoringa dati apliecina, ka spožās skudras kolonijas sekmīgi iedzīvojas jaunā vietā un tas nerada būtisku kaitējumu spožās skudras populācijai lokālā līmenī.

7. Ņemot vērā to, ka spožās skudras aizsardzības stāvoklis vērtējams kā labvēlīgs, koku, kas ir spožās skudras dzīvotne, nociršana ir nepieciešama sabiedrības drošības, veselības un sociālekonomiskās interesēs, un ir izvērtētas dažādas alternatīvas, secināms, ka Iesniegumā minētā darbība atbilst Sugu un biotopu aizsardzības likuma 14. panta pirmās daļas 3. punktā noteiktajiem izņēmuma gadījumiem, pie kuriem ir pieļaujama īpaši aizsargājamās sugas indivīdu iegūšana un vienlaikus šīs sugas dzīvotnes pārvietošana.
8. Vienlaikus jāņem vērā, ka ir veicami atbilstoši ietekmi mazinoši pasākumi, ņemot vērā sugas ekoloģiskās vajadzības, jo Krustojuma pārbūves specifika neļauj esošajā vietā saglabāt koka stumbeņi un sakņu sistēmu, kas kalpo kā dzīvotne spožajai skudrai.
9. Koku ciršanu ārpus meža zemes regulē Ministru kabineta 02.05.2012. noteikumi Nr. 309 "[Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža](#)". Atbilstoši šo noteikumu 4. punktam zemes īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam jāsaņem pašvaldības atļauja melnalkšņa ar stumbra apkārtmēru 1,30m augstumā no koka sakņu kakla 2,23m, kas nav dižkoks, ciršanai ārpus meža.

Izvērtējot nepieciešamību nocirst Dižkokus, secināms, ka:

1. Iesniegumā norādītie Dižkoki ir sasnieguši dabas pieminekļa – aizsargājamā koka (dižkoka) izmērus, kas ir norādīti MK noteikumu Nr. 264 2. pielikumā, t.i., melnalksnis – 2,5m. MK noteikumu Nr. 264 46. punktā noteikts, ka aizsargājamo koku atļauts nocirst (novākt) vai pārstādīt, ja ir saņemts kokkopja (arborista) atbilstošs rakstisks atzinums, kura nepieciešamību nosaka Pārvalde, un ir saņemta Pārvaldes rakstiska atļauja, ja: koks kļuvis bīstams un nav citu iespēju novērst bīstamības situāciju; koka augtspēja ir pilnībā zudusi un koks nav dzīvotne īpaši aizsargājamai sugai; lai nodrošinātu sabiedrības veselības aizsardzības, drošības, nacionālās vai citas sevišķi svarīgas, arī sociāla vai ekonomiska rakstura, intereses vai videi primāri svarīgas labvēlīgas izmaiņas, kā tas noteikts šo noteikumu 46.1., 46.2. un 46.3. apakšpunktā.
2. Atbilstoši dabas datu pārvaldības sistēmā "Ozols" esošajai informācijai kopumā Latvijā ir sastopami 394 valsts nozīmes melnalkšņa dižkoki, no tiem pieci atrodas Mārupes novadā un trīs – Mārupes pilsētā. Papildus Mārupes novadā ir reģistrēti četri potenciālie melnalkšņa dižkoki (koki, kuriem stumbra apkārtmērs ir līdz 10% mazāks nekā valsts nozīmes dižkokam un kuri tuvākā nākotnē var sasniegt dižkoka parametrus), no tiem trīs atrodas Mārupes pilsētā un divi – Krustojumā. Ne visi dižkoki ir apzināti un reģistrēti, tomēr no pieejamajiem datiem vērtējot, melnalkšņa dižkoku nociršana neradīs būtisku ietekmi valsts vai reģionālā mērogā uz melnalkšņa dižkoku sastopamību. Vienlaikus secināms, ka Mārupes pilsētā minēto koku nociršana var būtiski samazināt pilsētā zināmo melnalkšņu dižkoku skaitu. Tāpēc papildus vērtējamās alternatīvas, tai skaitā, vai pastāv iespējas kokus

pārstādīt, lai negatīvo ietekmi novērstu, vai citi ielas pārbūves risinājumi.

3. Izvērtējot Atzinumā sniegto dižkoku stāvokļa novērtējumu un rekomendācijas, kā arī citus lietas materiālus Administrācija secina, ka Dižkokiem ir vidēja vitalitāte, tie ir ļoti vērtīgi un viens no Dižkokiem ir arī ekoloģiski vērtīgs. Dižkoku atrašanās vieta ir ceļa brauktuves tiešā tuvumā, un tiem otrā pusē līdz ar koku stumbriem atrodas grāvis. Pie stumbra pamatnes tiem ir sakņu bojājumi ar trupes pazīmēm. Tie nav uzskatāmi par bīstamiem, tomēr pie projektā paredzētajiem ielas rekonstrukcijas darbiem Dižkokus saglabāt nav iespējams. Nav iespējama arī to pārstādīšana, ko apstiprina arboristu Atzinuma papildinājums.
4. Nocērtot Dižkokus, tiks paplašināts Krustojums, līdz ar to novēršot satiksmes bīstamību, sastrēgumus un uzlabojot satiksmes drošību. Turklāt cita Krustojuma pārbūves risinājuma izvēle, piemēram, rotācijas apļa izbūve arī paredzētu koku ciršanu un skartu vairāku nekustamo īpašumu piespiedu atsavināšanu. Vienlaikus jāņem vērā, ka Mārupē nav veikta melnalkšņu dižkoku apzināšana visas pilsētas mērogā, taču analizējot dažādus kartogrāfiskos materiālus, pirmsšķietami pilsētā ir iespējami vēl citi dižkoki.

Administrācija secina, ka, veicot Krustojuma pārbūvi un aprīkojot to ar luksoforiem, kā arī paplašinot un izveidojot papildu nogriešanās joslas, tiks novērsta satiksmes bīstamība, uzlabota gājēju drošība un vietējo iedzīvotāju dzīves kvalitāte. Vienlaikus Krustojums spēs veikt galveno transporta plūsmu aizvadišanas funkciju, kas neradīs situāciju, ka caur dzīvojamo zonu tiek apbraukts Krustojums, radot apdraudējumu apkārtējo māju iedzīvotājiem. Ar 01.07.2023. ir stājušies spēkā grozījumi MK noteikumu Nr. 264 46. punktā, līdz ar to kopš Administrācijas 16.06.2023. lēmuma Nr. 3.23.3/559/2023-N10 ir mainījies tiesiskā situācija, papildinot gadījumus, kad pieļaujama aizsargājama koka nociršana. Šajā gadījumā Administrācijas ieskatā pastāv MK noteikumu Nr. 264 46.3. apakšpunktā minētie apstākļi, kas ļauj pieņemt lēmumu par Dižkoku nociršanu. Tāpat pastāv apstākļi, lai ļautu nocirst kokus, kas ir īpaši aizsargājamās sugas – spožās skudras *Lasius fuliginosus* dzīvotnes, paredzot to pārvietošanu, sabiedrībai nozīmīgu sociāla un ekonomiska rakstura interešu nodrošināšanai.

Piemērotās tiesību normas:

1. [Administratīvā procesa likuma](#) 51. pants, 55. panta 1. punkts, 60. panta pirmā daļa, 63. panta pirmās daļas 1. punkts, 64. panta otrā daļa, 65. panta trešā daļa, 67. un 68. pants.
2. Likuma “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 6. pants.
3. Sugu un biotopu aizsardzības likuma 11. panta 1. un 2. punkts, 13. pants, 14. panta pirmās daļas 3. punkts un ceturtnā daļa.
4. Ministru kabineta 16.03.2010. noteikumu Nr. 264 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” 38.2. un 46.3. apakšpunkts un 2. pielikuma 48. punkts.
5. Ministru kabineta 14.11.2000. noteikumu Nr. 396 “Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu” 1. pielikuma 5.89. apakšpunkts.
6. Ministru kabineta 21.12.2010. noteikumi Nr.1165 “Kārtība, kādā izsniedz atļaujas nemedījamo sugu indivīdu iegūšanai, ievieš Latvijas dabai neraksturīgas savvaļas sugas

(introdukcija) un atjauno sugu populāciju dabā (reintrodukcija)”.

7. Ministru kabineta 02.05.2012. noteikumi Nr. 309 “Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža” 4. punkts.
8. Ministru kabineta 02.06.2009. noteikumu Nr. 507 “[Dabas aizsardzības pārvaldes nolikums](#)” 3.11. un 5.2. apakšpunkts.

Nemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 5., 6., 7., 8. pantu, 55. panta 1. punktu, 64. panta pirmo daļu, 67. un 68. pantu, Noteikumu Nr.1165 7. punktu, Sugu un biotopu aizsardzības likuma 14.panta ceturto daļu un Ministru kabineta 02.06.2009. noteikumu Nr.507 “Dabas aizsardzības pārvaldes nolikums” 3.11. un 5.2.apakšpunktu, Administrācija **nolemj** īpašumā “Autoceļš V15”, kadastra Nr. 80760060119, zemes vienības kadastra apzīmējums 80760030498, Mārupē, Mārupes pagastā, Mārupes novadā:

1. **atļaut nocirst aizsargājamus kokus – dižkokus – trīs melnalkšņus *Alnus glutinosa*** ar stumbra apkārtmēru 1,3m augstumā no koka sakņu kakla:
 - 1.1. 2,56m (augšanas vietas koordinātas LKS 1992 TM sistēmā: x 308234, y 501851, ID numuri 1072541, 21777),
 - 1.2. 2,77m (augšanas vietas koordinātas LKS 1992 TM sistēmā: x 308246, y 501944, ID numuri 1072543, 21779),
 - 1.3. 2,57m (augšanas vietas koordinātas LKS 1992 TM sistēmā: x 308252, y 501988, ID numuri 1072545, 21851);
2. atļaut pārvietot nocirstos aizsargājamus kokus – dižkokus.
3. **atļaut iegūt spožās skudras *Lasius fuliginosus* dzīvotnes**, nocērtot dižkoku ar stumbra apkārtmēru 1,3m augstumā no sakņu kakla 2,57m (augšanas vietas koordinātas LKS 1992 TM sistēmā: x 308252, y 501988, ID numurs 1072545) un tam blakus esošu melnalksni ar stumbra apkārtmēru 1,3m augstumā no sakņu kakla 2,23m (arborista Nr.80574).
4. **Pamatojoties uz Iesniegumā norādīto informāciju, Sugu un biotopu aizsardzības likuma 14. panta ceturto daļu un 16. pantu, Ministru kabineta 21.12.2010. noteikumu Nr.1165 “Kārtība, kādā izsniedz atļaujas nemedījamo sugu indivīdu iegūšanai, ievieš Latvijas dabai neraksturīgas savvaļas sugas (introdukcija) un atjauno sugu populāciju dabā (reintrodukcija)” 9. punktu un Administratīvā procesa likuma 68. pantu atļaujā iekļauti šādi papildus nosacījumi:**
 1. Spožās skudras apdzīvota koka (arborista Nr.80574) ciršana ir atļauta ar derīgu koku ciršanas atļauju, kura izsniegta saskaņā ar Ministru kabineta 02.05.2012. noteikumiem Nr.309 “Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža”.
 2. Koki, kas ir spožās skudras dzīvotnes, pārvietojami. Spožās skudras dzīvotnes koki nocērtami ~2m līdz 4m augstumā. Stumbeņi kopā ar sakņu kamolu pārvietojami uz tuvāko piemēroto dzīvotni. Darbības veicamas ārpus sasaluma perioda.
 3. Pirms koku stumbra ar spožās skudras dzīvotni pārvietošanas uz jauno atrašanās vietu, pārvietošanas vieta jāaskaņo ar tās zemes īpašnieku vai tiesisko valdītāju.
 4. Pēc spožās skudras *Lasius fuliginosus* ieguves un dzīvotņu pārvietošanas

Dabas aizsardzības pārvaldē jāiesniedz rakstiska informācija par vietu, kur dzīvotne pārvietota, norādot koordinātas, atskaiti sūtot uz Dabas aizsardzības pārvaldes biroju Baznīcas ielā 7, Siguldā vai elektroniski uz elektroniskā pasta adresi: pasts@daba.gov.lv

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 361. panta pirmo un otro daļu, 368. panta pirmo daļu, 370. panta pirmo un trešo daļu Dabas aizsardzības pārvalde brīdina, ja šajā administratīvajā aktā uzliktie pienākumi (nosacījumi) netiks izpildīti, Dabas aizsardzības pārvalde kā izpildiestāde uzsāks administratīvā akta piespiedu izpildi. Piespiedu izpilde var tikt uzsākta ar nākamo darbadienu pēc administratīvā akta neizpildes konstatēšanas dienas (nosacījuma izpildes termiņa iestāšanās). Par piespiedu izpildes līdzekli tiks izvēlēta piespiedu nauda. Piespiedu naudas apmērs juridiskajai personai – no 100 līdz 10 000 *euro*. Piespiedu izpilde tiks veikta uz administratīvā akta adresāta rēķina. Dabas aizsardzības pārvalde aicina labprātīgi izpildīt administratīvo aktu (nosacījumus).

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 76., 77., 78.pantu, 79. panta pirmo daļu un Ministru kabineta 2009. gada 2. jūnija noteikumu Nr. 507 “Dabas aizsardzības pārvaldes nolikums” 13. punktu, šo administratīvo aktu var apstrīdēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas, iesniedzot iesniegumu Dabas aizsardzības pārvaldes ģenerāldirektoram Baznīcas iela 7, Sigulda, Siguldas novads, LV-2150, e-pasta adrese: pasts@daba.gov.lv.

Administratīvais akts stājas spēkā ar brīdi, kad tas paziņots adresātam (Administratīvā procesa likuma 70. panta pirmā daļa). Saskaņā ar Paziņošanas likuma 9. panta otro daļu šis administratīvais akts uzskatāms par paziņotu otrajā darba dienā pēc tā nosūtīšanas.

Informatīva piezīme:

Atbilstoši Ministru kabineta 02.05.2012. noteikumu Nr. 309 “[Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža](#)” 4. punktam zemes īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam jāsaņem pašvaldības atļauja melnalkšņa ar stumbra apkārtmēru 1,30m augstumā no koka sakņu kakla 2,23m ciršanai ārpus meža.

Direktore

(paraksts*)

M. Priedēna

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Ilze Vītola 25605058
ilze.vitola@daba.gov.lv